

Одељење учитеља Топлице

www.uciteljtoplica.wordpress.com
toplicapet@gmail.com

**СРПСКИ ЈЕЗИК И ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА
ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ, 5. АПРИЛ 2014.**

КОМПЛЕТ ТЕСТОВА СА РЕШЕЊИМА V-VIII разред

Школска 2013/2014. година
ОКРУЖНО (ГРАДСКО) ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

V разред

Шифра: _____

1.	У следећој реченици подвуци све речи у служби (функцији) апозиције: Моја другарица Маја, председница петог одељења у осмом разреду, рекла је да ћемо ипак заједнички славити Први мај.	
2.	У следећој реченици подвуци све непроменљиве речи: Храниле су вука који је знао и могао све као човек, осим да чита, пише и говори, и који их је чувао од сваког зла.	
3.	Осталима је <u>на поласку</u> поновила оно чему их је учила тих година: да се смеју често, да певају и да воле. У наведеној реченици подвучен је: а) објекатски скуп речи; б) атрибушки скуп речи; в) прилошка одредба за време; г) прилошка одредба за место.	
4.	У следећој реченици подвуци све речи у функцији (служби) именског дела предиката: То је ипак било једно мало семе, а и пукотина у дрвету била је уска и мала.	
5.	У следећој реченици одреди падеж и број подвучених речи: Једном су тако племенском врачу покварили распоред шара на песку, што је имало <u>катастрофалне последице</u> .	
6.	Напиши суперлативе наведених придева: ДОБАР – _____ ЛОШ – _____	
7.	Заокружи слово испред правилно написаних речи: а) подиум б) камијон в) змијолик г) дијета д) авиација.	
8.	Следећу реченицу допуни тако да добијеш тачну тврдњу: Непроменљиви део речи на који додајемо наставке за облик у српском језику зове се _____.	
9.	У следећој реченици подвуци све бројне именице: Било је укупно нас пет на тесту: добили смо три петице и једну четворку, а Марија је добила два.	
10.	Заокружи слово испред реченице у којој је лична заменица сваког лица СЕБЕ употребљена у облику акузатива: а) Поред себе није видео никог. б) Мислио је на све људе око себе. в) Увек је волео друге више него себе. г) Коначно је схватио да се само себе плаши.	

11.	У следећој реченици подвуци све ненаглашене облике личних заменица: Просто би прошли крај њих, преко њих, или би их одували са пута, а било ми је криво, нико ни мене ни брата није схватао озбиљно, па нисмо знали како да им помогнемо.					
12.	У следећој реченици прецизно одреди врсту подвучене речи: Никоме није веровао од када су га слагали због путовања у Мадрид. врста речи: _____					
13.	У следећој реченици подвуци све прелазне глаголе: Деца воле Василку: она уме свашта – зове птице да јој слете на длан, разговара са срнама, кува ручак од шареног биља.					
14.	Заокружи слово испред реченице у којој је реч СПРЕТНО употребљена у функцији атрибута: а) Спретно су дочекали ту лопту. б) Ово псетанце је баш спретно. в) Спретно пењање је важно у планинарењу. г) Немања је спретно прескочио ограду.					
15.	Све глаголе употребљене у наведеној реченици у следећој табели разврстај – у облику инфинитива – на свршене (перфективне) и несвршене (имперфективне): Али, једног јутра, док је поливала петуније, поглед јој се заустави на најближем балкону: на њему је стајао старији човек и бесно добовао прстима по симсу.					
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">свршени (перфективни) глаголи</td> <td style="width: 50%;">несвршени (имперфективни) глаголи</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>		свршени (перфективни) глаголи	несвршени (имперфективни) глаголи			
свршени (перфективни) глаголи	несвршени (имперфективни) глаголи					
16.	Заокружи слова испред правилно написаних реченица: а) Нисам тражио помоћ од никога. б) Не брини, за ништа те не кривим. в) Ни пред ким нећу да причам о томе. г) Ничега се не плашим.					
17.	Заокружи слово испред оне групе глагола у којој се код свих глагола презентска и инфинитивна основа завршавају истим вокалом: а) правити, сећи, писати; б) лежати, гледати, махати; в) спавати, чувати, сејати; г) чекати, шарати, кувати.					
18.	Следећу реченицу допуни облицима 3. лица једнине перфекта (прошлог времена) мушког рода глагола НОСИТИ, ОКЛИЗНУТИ СЕ, ПАСТИ. Кад _____ младу преко прага, _____ и _____. (носити) (оклизнути се) (пасти)					
19.	Само <u>ми</u> реци да се пудинг јуче случајно просуо по <u>столу</u> ! Одреди падеж подвучених речи: МИ – _____ СТОЛУ – _____					
20.	Следећа реченица је у управном говору. Препиши је исправно писаним словима и додај све знаке интерпункције: ПОШТОВАНА МАРИЈА ХТЕЛА САМ ДА ВАС ЗАМОЛИМ ДА МИ КАЖЕТЕ ДАЛИ САМ НАЈ БОЉА У ТЕСТОВИМА ИЗ ЕНГЛЕСКОГ					

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2013/2014. година
ОКРУЖНО (ГРАДСКО) ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

V разред
решења

1. Моја другарица Маја, председница петог одељења у осмом разреду, рекла је да ћемо ипак заједнички славити Први мај.
2. Храниле су вука који је знао и могао све као човек, осим да чита, пише и говори, и који их је чувао од сваког зла.
3. в)
4. То је ипак било једно мало семе, а и пукотина у дрвету била је уска (и) мала.
5. акузатив множине
6. најбољи, најлошији
7. в), г)
8. граматичка основа (основа за промену; основа)
9. Било је укупно нас пет на тесту: добили смо три петице и једну четворку, а Марија је добила два.
10. в)
11. Просто би прошли крај њих, преко њих, или би их одували са пута, а било ми је криво, нико ни мене ни брата није схватао озбиљно, па нисмо знали како да им помогнемо.
12. врста речи: одрична (нелична) именичка заменица
13. Деца воле Василку: она уме свашта – зове птице да јој слете на длан, разговара са срнама, кува ручак од шареног биља.
14. в)
15.

свршени (перфективни) глаголи	несвршени (имперфективни) глаголи
зауставити се	поливати, стајати, добовати
16. в), г)
17. г)
18. је носио, оклизнуо се, пао (пао је)
19. МИ – датив (једнине)
СТОЛУ – локатив (једнине)
20. „Поштована Марија, хтела сам да Вас замолим да ми кажете да ли сам најбоља у тестовима из енглеског.“ (”.)
– Поштована Марија, хтела сам да Вас замолим да ми кажете да ли сам најбоља у тестовима из енглеског.

11.	Следећу реченицу допуни облицима 3. лица множине имперфекта глагола ЧИТАТИ и 1. лица множине перфекта женског рода глагола ДОЋИ. Они још _____ књиге кад _____ из шетње са Миланом. (читати) (доћи)									
12.	Подвуци правилно написане облике глаголског прилога садашњег глагола ЈАХАТИ и ПОЗНАВАТИ: ЈАХАЈУЋИ, ЈАШУЋИ, ПОЗНАЈУЋИ, ПОЗНАВАЈУЋИ.									
13.	Заокружи слово испред правилно написане реченице: а) Маја би ишла у позориште, али ми не би смо гледали ту представу. б) Маја бих ишла у позориште, али ми не би гледали ту представу. в) Маја би ишла у позориште, али ми не бисмо гледали ту представу.									
14.	У наведеној реченици подвуци све непроменљиве речи: Трупкајући по снегу да пронађе пут до залеђене баште, чула је маче како запомаже у сувим стабљикама иза куће.									
15.	Појављивање <u>необичних бића ју</u> је пре чинило срећном него запрепашћеном. Прецизно одреди функцију (службу) и падеж подвучених речи: <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th></th> <th>функција</th> <th>падеж</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>необичних бића</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>ју</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		функција	падеж	необичних бића			ју		
	функција	падеж								
необичних бића										
ју										
16.	У следећој реченици подвуци одричну именичку заменицу: Разумем зашто не жели сада никога да види, свега јој је доста.									
17.	Подвуци све непрелазне глаголе: МИСЛИТИ, СПАВАТИ, ЛЕТЕТИ, ПРЕЛЕТЕТИ, НАЋИ, УМИШЉАТИ.									
18.	У реченици <i>Никада не бих помислила да ће се ово десити</i> подвучени глаголски облик зове се _____.									
19.	Подвуци све несвршене (имперфективне) глаголе: ЖИВЕТИ, КУЦНУТИ, БРИНУТИ, ПОЧЕТИ, МОЋИ, ЧЕКАТИ.									
20.	Следећа реченица је у управном говору. Препиши је исправно писаним словима и додај све знаке интерпункције: ДАЛИ ЈЕ БИТНО САМО ИЗГЛЕДАТИ КАО НАЈ БОЉИ У НЕЧЕМУ ИЛИ ЈЕ ВАЖНИЈЕ ДА ОД НИКОГА НЕПРЕПИСУЈЕШ _____									

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2013/2014. година
ОКРУЖНО (ГРАДСКО) ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

VI разред
решења

1. 1 (једна)
 2. ДВОРИШТЕ – акузатив једнине
СОМОТСКОМ КАПУТИЋУ – локатив једнине
ВРАТА – генитив једнине
 3. Пас покуњено подви реп и отрча у правцу гласа.
 4. в) ОТПАЦИ
 5. ВЛАДАРКИН
 6. Када плодови дрвета постану крраво црвени, зна се да је време бербе стигло.
 7. КУЋИЦА, ПАРОБРОД, УЧИТЕЉИЦА, ШКОЛОВАТИ, РЕКА, МАЈКА
 8. Лепи дечаче, дражи си ми од сунца и траве што у тишини расте, али прашина ме чаробна зове, црвено грмље шушка, идем у нови свет.
 9. САВЕТНИЦА
 10. Када неко куца на врата, увек прво погледам кроз шпијунку да видим да ли ту особу познајем, а има неких људи који свима отварају.
 11. Они још читаху књиге кад смо дошле из шетње са Миланом.
 12. ЈАХАЈУЋИ, ЈАШУЋИ, ПОЗНАЈУЋИ, ПОЗНАВАЈУЋИ
 13. в)
 14. Трупкајући по снегу да пронађе пут до залеђене баште, чула је маче како запомаже у сувим стабљикама иза куће.
	функција	падеж
15. необичних бића	атрибут	генитив (множине)
ју	прави (ближи) објекат	акузатив (једнине)
16. Разумем зашто не жели сада никога да види, свега јој је доста.
 17. МИСЛИТИ, СПАВАТИ, ЛЕТЕТИ, ПРЕЛЕТЕТИ, НАЋИ, УМИШЉАТИ
 18. потенцијал
 19. ЖИВЕТИ, КУЦНУТИ, БРИНУТИ, ПОЧЕТИ, МОЋИ, ЧЕКАТИ
 20. „Да ли је битно само изгледати као најбољи у нечему или је важније да ни од кога не преписујеш?”
– Да ли је битно само изгледати као најбољи у нечему или је важније да ни од кога не преписујеш?

Школска 2013/2014. година
ОКРУЖНО (ГРАДСКО) ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ
VII разред

Шифра: _____

1.	Словенски језик чије се постојање у прошлости претпоставља, али о ком немамо никаквих директних писаних сведочанстава зове се: а) лужичкосрпски б) прасловенски в) винчански г) старословенски Заокружи слово испред тачног одговора.	
2.	Старословенски језик сматра се: а) источнословенским в) западнословенским б) јужнословенским г) спада у све три групе Заокружи слово испред тачног одговора.	
3.	Реч <u>глаголица</u> настала је од речи која је значила: а) писати б) говорити в) бранити се г) селити се Заокружи слово испред тачног одговора.	
4.	У следећем примеру подвучи ненаглашене облике личних заменица: Говорили сте да је краљ принцезу протерао да би је лишио власти, а тиме сте само прикривали да је у ствари вас протерао, јер сте му радили о глави.	
5.	Шта треба написати на црти ако желимо да следећу реченицу допунимо личном заменицом за свако лице: Петар се уздао у _____. а) се б) собом в) га г) себе д) њега Заокружи слова испред тачних одговора.	
6.	У ком би још падежу могла стајати подвучена синтагма у следећем примеру (а да значење реченице остане исто)? <u>Претпрошле суботе</u> био сам у Нишу. Одговор: Подвучена синтагма могла би стајати у _____.	
7.	У следећем примеру усправним цртама обележи места на којима се у писању мора направити размак: <u>Неочекујући много, спремићемосе и отићићемо у продавницу.</u>	
8.	Заокружи слова испред примера у којима уочаваш независне предикатске реченице у саставном односу: а) Јелена је отишла у продавницу, али није понела новац. б) Уморан, али задовољан, Марко је ушао кућу и упалио светло. в) Засвирај, па за појас задени. г) Где сте били, шта сте радили и зашто вас толико дуго није било?	
9.	Заокружи слово испред назива реченичног члана који може стајати у акузативу без предлога: а) граматички субјекат в) именски део предиката б) прави (ближи, директни) објекат	
10.	У којим категоријама се придев у следећој реченици слаже са именицом: Онај високи дечко је недавно отишао. а) у роду б) у виду в) у падежу г) у броју Заокружи слова испред тачних одговора.	

11.	У следећој реченици упиши запете тамо где је то неопходно: Уредник нашег листа разговарао је са Петровићем најпознатијим светским стручњаком за теквондо и замолио га да пошто је то многим читаоцима непознато објасни основна правила ове игре.										
12.	У следећем примеру подвуци глаголе у одричном облику: Није обавезно да дођеш, али не треба да мислиш да је свеједно да ли ћеш то урадити или нећеш.										
13.	Напиши како гласе тражени облици глагола <u>преписивати</u> и <u>заклањати</u> :										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Глаголски прилог садашњи</th> <th>1. л. мн. муш. рода потенцијала</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>преписивати</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>заклањати</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Глаголски прилог садашњи	1. л. мн. муш. рода потенцијала	преписивати			заклањати			
	Глаголски прилог садашњи	1. л. мн. муш. рода потенцијала									
преписивати											
заклањати											
14.	У следећем примеру подвуци именице у локативу: Кад смо били у Мариној соби, неко је ушао у предсобље и претурао по њеној јакни, но ми нисмо ништа чули, јер смо причали о Николиној новој симпатији.										
15.	Заокружи слово испред примера у ком уочаваш одредбу за време: а) Значај претходне недеље за наш спорт још није довољно схваћен. б) Претходне недеље путовали смо у иностранство. в) Претходне недеље биле су најтоплије од почетка века. г) Почетак претходне недеље обележила су тмурна јутра.										
16.	У следећој реченици подвуци прилоге: Пажљиво проверавајући свечано позивно писмо, секретар је зналачки примећивао све словне грешке и врло систематично их бележио.										
17.	У следећем примеру подвуци речи које треба написати великим почетним словом: Кад је пун месец, може се лепо видети како по земљи миле разне бубице, идући све до подножја телескопа, кроз који посетиоци обично посматрају вечерњачу и велика кола.										
18.	У следећој реченици подвуци просте речи: Послужитељ истрча из собе и отрча напоље.										
19.	У следећој реченици подвуци показне заменице у акузативу: Оног мог расејаног друга сетила се јуче Гоца, па ми је показала ту слику, на којој Мика носи толике рукавице да му се не види пола тела од њихове сенке.										
20.	Ако прва два безвучна сугласника у речи СПОРИТИ заменимо њиховим звучним парњацима, добићемо: а) глагол који значи „говорити“ в) глагол који значи „водити борбу“ б) глагол који значи „гледати“ г) глагол који значи „жуборити“ Заокружи слово испред тачног одговора.										

Број поена: _____

Прегледао: _____

Школска 2013/2014. година
ОКРУЖНО (ГРАДСКО) ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ
VII разред
решења

1. б)

2. б)

3. б)

4. Говорили сте да је краљ принцезу протерао да би **је** лишио власти, а тиме сте само прикривали да је у ствари вас протерао, јер сте **му** радили о глави.

5. а), г)

6. у акузативу / у облику у + акузатив.

7. Не|очекујући много, спремићемо|се и отићи|ћемо у|продавницу.

8. б), в), г)

9. б)

10. а), в), г)

11. Уредник нашег листа разговарао је са Петровићем, најпознатијим светским стручњаком за теквондо, и замолио га да, пошто је то многим читаоцима непознато, објасни основна правила ове игре.

12. **Није** обавезно да дођеш, али **не треба** да мислиш да је свеједно да ли ћеш то урадити или **нећеш**.

13.

	Глаголски прилог садашњи	1. л. мн. муш. рода потенцијала
преписивати	преписујући	преписивали бисмо / (ми) бисмо преписивали
заклањати	заклањајући	заклањали бисмо / (ми) бисмо заклањали

14. Кад смо били (**у**) Мариној **соби**, неко је ушао у предсобље и претурао (**по**) њеној **јакни**, но ми нисмо ништа чули, јер смо причали (**о**) Николиној новој **симпатији**.

15. б)

16. **Пажљиво** проверавајући свечано позивно писмо, секретар је **зналачки** примећивао све словне грешке и **врло систематично** их бележио.

17. Кад је пун месец, може се лепо видети како по земљи миле разне бубице, идући све до подножја телескопа, кроз који посетиоци обично посматрају **вечерњачу** и **велика** кола.

18. Послужитељ истрча **из собе и** отрча напоље.

19. Оног мог расејаног друга сетила се јуче Гоца, па ми је показала **ту** слику, на којој Мика носи **толике** рукавице да му се не види пола тела од њихове сенке.

20. а)

Школска 2013/2014. година
 ОКРУЖНО (ГРАДСКО) ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА
 ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ
 VIII разред

Шифра: _____

1.	Којој групи словенских језика припада словеначки језик? _____	
2.	Српскословенским књижевним језиком писало се од _____ до _____ века.	
3.	Речи <u>ајвар</u> , <u>јогурт</u> и <u>чорба</u> су по пореклу _____.	
4.	Којим се дијалектом говори у Шапцу? _____	
5.	Препиши реч ЗВ*ЗДА тако што ћеш знак * заменити одговарајућим рефлексом гласа јата: екавски изговор: _____ ијекавски изговор: _____ икавски изговор: _____	
6.	У следећим стиховима подвуци сонанте: Греје, греје, онда падне киша / и амрели никну к'о печурке.	
7.	Заокружи речи у којима је акценговани слог дуг: разболети се, болница, боловање, зубобоља, болови, болно, боловати	
8.	Заокружи све именске речи у номинативу: Да порасту мала деца, потребна је храна, а највише љубав сваког божијег дана.	
9.	Одреди какви су по виду следећи глаголи: општити _____ опустошити _____ опраштати _____ опипати _____ описати _____ опасати _____ опадати _____ опазити _____	
10.	Подвуци глаголе који могу бити прелазни: бранити брисати братимити се бријати бридети	
11.	Када на реч ЧАС додамо префикс ПРЕД-, добија се реч _____.	
12.	Када на реч ДУНАВ додамо суфикс -ЈЕ и префикс ПО-, добијамо реч _____. Овакав тип творбе назива се _____.	

13.	<p>Подвуци глаголску синтагму и одреди њену функцију у реченици:</p> <p>Борећи се вјечито с дјецом, није онда ни чудо што пољар, с временом и сам подјетињи и упушта се у права дјечја лукавства, смицалице и доскочице.</p> <p>Функција глаголске синтагме: _____</p>	
14.	<p>У следећем примеру подвуци зависну реченицу и одреди каква је по значењу:</p> <p>Ако смо хтели стићи на време, требало је да пођемо раније.</p> <p>а) односна, б) намерна, в) допусна, г) изрична, д) условна, њ) узрочна.</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
15.	<p>Коју синтаксичку функцију има изрична реченица у примеру:</p> <p>Престрашено је буљио око себе, јер је управо сањао да је пао с неке крушке.</p> <p>Има функцију _____.</p>	
16.	<p>У следећој реченици подвуци апозитиве:</p> <p>Дубоко доље свјетлуцао је, извијуган и танак, поток Леденица.</p>	
17.	<p>Од колико независних предикатских се састоји следећа комуникативна реченица:</p> <p>Стајали су тако на ивици шуме, уплакани, озбиљни и тихи, одавали су посмртну почаст својој скромној сеоској школи, док је по њима падао гар и прашина од бомбардовања, горки прах рата, разарања и смрти. _____</p>	
18.	<p>У коју врсту напоредног односа реченице и реченичне чланове ставља везник АЛИ?</p> <p>_____</p>	
19.	<p>Презентом се може исказати радња:</p> <p>а) само у прошлости, б) само у садашњости, в) само у будућности, г) у прошлости, у садашњости и у будућности</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
20.	<p>Заокружи слова испред правилно написаних реченица:</p> <p>а) Пре подне је спавала. б) Преподне је спавала.</p> <p>в) Пре подне је преспавала. г) Преподне је преспавала.</p>	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2013/2014. година
ОКРУЖНО (ГРАДСКО) ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ
VIII разред

решења

1. јужнословенској (групи)
2. 12. или XII 18. или XVIII
3. турцизми
4. шумадијско-војвођански(м)
5. звезда
звијезда
звизда
6. Греје, греје, онда падне киша / и амреди никну к'о печурке.
7. разболети се, болница, боловање, зубобоља, болови, болно, поболевати
8. Да порасту мала деца, потребна је храна, а највише љубав сваког божијег дана.
9. општити НЕСВРШЕНИ опустошити СВРШЕНИ
опраштати НЕСВРШЕНИ опипати СВРШЕНИ
описати СВРШЕНИ опасати СВРШЕНИ
опадати НЕСВРШЕНИ опазити СВРШЕНИ
10. бранити брисати братимити се бријати бридети
11. претчас
12. Подунавље
комбинована творба
13. Синтагма: борећи се вјечито с дјецом
Функција: прилошка одредба за узрок
14. Ако смо хтели стићи на време, требало је да пођемо раније.
д)
15. (изричног) правог/ближег/директног објекта
16. Дубоко доље свјетлуцао је, извијуган (и) танак, поток Леденица.
17. две (2)
18. супротни (однос)
19. г)
20. а), г)